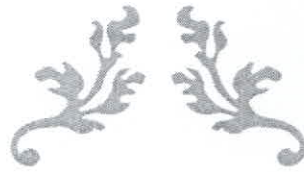

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی رشته

کتاب آرای

The Art fo the Book

مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته

گروه هنر و معماری

پیشنهادی کار گروه تخصصی هنر و دانشگاه هنر اصفهان

بیت

نام رشته: کتاب آرایی
گروه تحصیلی: هنر و معماری
زیرگروه تحصیلی: هنر
پیشنهادی: کارگروه تخصصی هنر و دانشگاه هنر اصفهان

عنوان گرایش ها: -
دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته
نوع مصوبه: بازنگری (تغییر عنوان)
تاریخ تصویب: ۱۴۰۱/۱۱/۱۶

برنامه درسی بازنگری شده و تغییر عنوان یافته دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته کتاب آرایی، بر اساس تاییدیه شماره ۱۴۰۱/۱۵۰۷۳/دش تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۴ شورای تحول و ارتقای علوم انسانی و در جلسه شماره ۹۵۷ تاریخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - برنامه درسی، دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته هنر اسلامی گرایش مطالعات کتابت و نگارگری مصوب جلسه ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ دانشگاه های هنر اسلامی تبریز و هنر اصفهان منسوخ شده و برنامه درسی بازنگری شده با عنوان جدید، جایگزین آن می شود.

ماده سه - این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده چهار - این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی

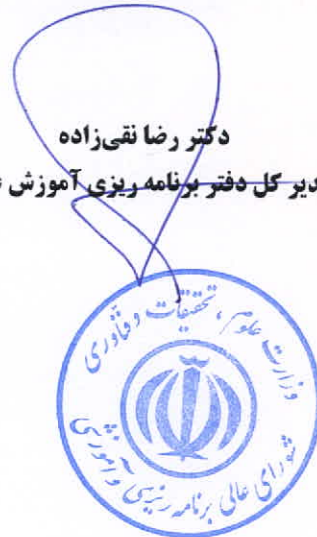
معاون آموزشی

و دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

دکتر رضا نقی زاده

مدیر کل دفتر برنامه ریزی آموزش عالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته کتاب آرایی

کارشناسی ارشد کتاب آرایی

The Art fo the Book

تهیه کنندگان:

دکتر علی رضا خواجه احمد عطاری

دکتر کریم میرزایی

دکتر صمد نجارپور جباری

دکتر فرهاد خسروی بیژانم

عضو هیات علمی دانشگاه هنر اصفهان

عضو هیات علمی دانشگاه هنر اسلامی تبریز

عضو هیات علمی دانشگاه هنر اصفهان

عضو هیات علمی دانشگاه هنر اصفهان

جدول تغییرات

ردیف	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱	روش تحقیق با تاکید بر روش تحقیق کیفی	روش تحقیق
۲	-	مطالعه تطبیقی در کتاب آرای
۳	-	زیبایی شناسی هنر اسلامی
۴	-	تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی
۵	-	زبان و بیان در نگارگری معاصر
۶	مطالعه و تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری	تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری (بازنگری متن)
۷	زبان تخصصی	زبان تخصصی (بازنگری متن)
۸	-	کتاب آرای و نسخه شناسی
۹	-	شناخت منابع مکتوب کتاب آرای
۱۰	-	کاربرد رایانه در پژوهش های کتاب آرای
۱۱	تاریخ و مکاتب خوشنویسی اسلامی	تاریخ و گونه شناسی خوشنویسی اسلامی (بازنگری متن)
۱۲	جایگاه و شان کتیبه نگاری و کتابت در هنر اسلامی	کتیبه نگاری و کتیبه خوانی اسلامی
۱۳	-	پیوند نگارگری و ادبیات ایران اسلامی
۱۴	-	کاربرد و پیوند نگارگری در هنرهای مختلف
۱۵	رمز و نماد در هنرهای اسلامی ایران	رمز و نماد در هنر ایران دوره اسلامی (بازنگری متن)
۱۶	-	تاریخ فرهنگ و هنر ایران در دوره اسلامی
۱۷	تبلیغات و بازاریابی الکترونیکی (آی-تی)	تبلیغات و بازاریابی الکترونیکی (بازنگری متن)
۱۸	شیوه های مختلف هنر اسلامی ایران در دوره معاصر	هنر اسلامی ایران در دوره معاصر (بازنگری متن)

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

کتاب آرایی

The Art of the Book

هنر ایران در دوره اسلامی مشحون از بینشی دینی و عرفانی با نگرشی زیبایی شناسانه است که هدف والای آن رساندن پیام الهی جهت تکامل هرچه بیشتر انسان ها بوده است. بی شک، منشا این تفکرات متعالی، کلام پروردگار بوده که توسط کاتبان به نگارش درآمده و در گذر زمان، آداب زیبایی نویسی نیز بر آن مترتب گشته است. توصیه‌ها و فعالیت‌های آگاهانه ای که در جهت هرچه زیباتر نوشتن کلام الهی مورد توجه کاتبان و کتاب آرایان قرار گرفت، زمینه ساز شکل گیری یکی از معتبرترین و شناخته شده ترین هنرهای جامعه اسلامی یعنی "کتاب آرایی" شد. بر این اساس، راه اندازی رشته "کتابت و نگارگری"، متأثر از جهان بینی اسلامی، در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد، در جهت شنا ساندن هر چه بهتر بخش قابل توجهی از مجموعه هنر اسلامی ایران صورت پذیرفته است و تلاش می کند دانشجویان را به فهمی عمیق تر از اصول، سیر تحول و دلایل فراز و فرود این هنر شاخص در جهان اسلام، هدایت نماید. طبق برنامه ریزی سال‌های گذشته، این رشته در مقطع کارشناسی ارشد تحت عنوان "گرایش مطالعات کتابت و نگارگری" در کنار پنج گرایش دیگر به عنوان زیرمجموعه های رشته "کارشناسی ارشد هنر اسلامی" معرفی شده بودند. در راستای مأموریتی که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به دانشگاه های مختلف محول نمود، مقرر گردید برنامه درسی هنر اسلامی در مقطع کارشناسی ارشد نیز مورد بازنگری قرار گیرد. از این رو، پس از تدوین نسخه بازنگری این برنامه با عنوان "هنر اسلامی؛ گرایش مطالعات کتابت و نگارگری" با توجه به قابلیت های فراوان این گرایش و شکوفایی و بالندگی پژوهش های تخصصی مرتبط با آن در سطوح ملی و بین المللی؛ پیشنهاد تفکیک و استقلال این رشته تحت عنوان مشابه آن در مقطع کارشناسی با عنوان "کتابت و نگارگری" مورد پذیرش کمیته تخصصی قرار گرفت. سابقه موفق ۲۱ ساله این رشته در مقطع کارشناسی (از مهرماه ۱۳۸۰) نیز لزوم مستقل شدن این رشته در مقطع کارشناسی ارشد را تشدید نمود. پس از آن، با توجه به جامعیت عنوان "کتاب آرایی" که در بردارنده تمامی هنرهای وابسته به این حوزه پربار تمدن ایرانی اسلامی است؛ پیشنهاد تغییر عنوان رشته از "کتابت و نگارگری" به "کتاب آرایی" در هر دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد مود موافقت قرار گرفت.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

کارشناسی ارشد "کتابت و نگارگری"، پیش از این، در زیرمجموعه گرایش های شش گانه "کارشناسی ارشد هنر اسلامی" قرار داشته و بنا بر تصویب کارگروه تخصصی شورای تحول به عنوان یک رشته مستقل معرفی شده است. این برنامه به مطالعات مربوط به حوزه خوشنویسی، نگارگری، تذهیب، تشعیر، صحافی، تجلید و سایر هنرهای وابسته به کتاب آرایی می پردازد و تلاش شده است با وزن دهی متناسب به هر یک از این شاخه ها، زمینه های پیشرفت پژوهشی در هر حیطه را با ارائه مباحث تخصصی هر حوزه فراهم نماید. قابل ذکر آن که، این رشته حوزه ای نظری است و این برنامه برای رسیدن به اهداف زیر نوشته شده است:

- معرفی و شناسایی ویژگی های تاریخی، فنی و زیبایی شناسی خوشنویسی و سایر هنرهای وابسته به کتاب آرایی از جمله نگارگری، تذهیب، تشعیر، جدول کشی، ساخت ابزار و مواد، صحافی و جلدسازی.

- تلاش برای شناخت ارزش های اسلامی در آثار خوشنویسی، نگارگری، تذهیب و سایر شاخه های کتاب آرایی.
  - گسترش تحقیق و پژوهش مطالعات نظری در حوزه های مذکور در جهت تعمیق علوم نظری هنر اسلامی.
- از سوی دیگر، نیم نگاهی نیز به شرایط فعلی جامعه مبنی بر شناخت بهتر بازار اقتصادی این هنرها داشته است و این بر اساس ضرورتی است که در حال حاضر جامعه به آن توجه می نماید.

پ) ضرورت و اهمیت

انسان در تلاش برای انتقال دانش و رسیدن به مرزهای مشترک، از تمامی امکانات و توانایی خود استفاده نموده است. در این راستا، اختراع خط مهمترین اتفاقی بوده است که هر چه آشکارتر و مستقیم تر توانسته با نمادسازی، پیوند انسان ها را مهیاتر سازد. در عین حال، در تمدن اسلامی، خط صرفاً برای انتقال پیام نبوده چرا که علاوه بر انتقال پیام وجه زیبایی شناختی آن نیز از اهمیت برخوردار بوده است تا آنجا که به آن واژه خوشنویسی اطلاق نموده اند.

با ظهور اسلام و پیام وحی به عنوان معجزه الهی، قرآن، این کتاب آسمانی به صورت مکتوب درآمد تا انتشار آن در اقصی نقاط جهان میسر گردد. با گذر زمان، این پیام الهی بر در و دیوار ابنیه و بدنه آثار مختلف هنری نمایان شد و در همه این موارد، خوشنویسی به مدد هنرمندان خوشنویس پیام الهی را بر روی ابنیه و آثار مختلف انتقال داد. بر این اساس، هنرمندان مسلمان در طول تاریخ آثاری خلق کردند که اکنون می توان به عنوان داشته های فرهنگی و هنری از آن یاد کرد.

در عصر حاضر که هجمه های فرهنگی شرق و غرب، همواره جامعه مسلمانان را تهدید می کند؛ یکی از مهمترین راه های جلوگیری از پیامدهای آن، بازشناسی فرهنگ اصیل اسلامی و بازتولید و ارتقای این فرهنگ است. از این روی، ضرورت دارد تا مسئولین و دست اندرکاران با سیاستی جهادی به شناخت و برنامه ریزی مستمر در زمینه هنرهای اسلامی بپردازند تا جوانان این مرز و بوم با شناخت صحیح از ویژگی های هنرهای اصیل آن، جایگاه مستحکمی در تفکر و اندیشه خود فراهم سازند. در حال حاضر در بسیاری از کشورهای اسلامی و حتی غیر اسلامی مجموعه هنرهای حوزه کتاب آرایی و در راس آن ها، خوشنویسی مورد توجه قرار دارد و تلاش دارند تا این هنرها را بازشناسند و به نام خود در عرصه جهانی به ثبت برسانند. طبیعتاً بر جامعه فرهنگ و هنر ایران واجب است تا شرایط شناخت دانشگاهی نسبت به داشته های علمی، فرهنگی و هنری ایران اسلامی را به خوبی تبیین نماید تا جایگاه رفیع آن در تاریخ کتاب آرایی اسلامی مورد غفلت قرار نگیرد.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۱۲	دروس تخصصی
۱۴	دروس اختیاری
۶	رساله / پایان نامه
۳۲	جمع

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت و توانایی نقد و تحلیل در حوزه تخصصی	روش تحقیق مطالعه تطبیقی در کتاب آرایی مبانی زیبایی شناسی هنر اسلامی تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی سیر تحول و تطور تذهیب های قرآنی تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری
مهارت و شناخت منبع شناسی	کتاب آرایی و نسخه شناسی شناخت منابع مکتوب کتاب آرایی کتیبه نگاری و کتیبه خوانی اسلامی
مهارت و شناخت تاریخی	تاریخ و مکاتب خوشنویسی اسلامی سیر تحول نگارگری ایران تاریخ نقاشی گل و مرغ در ایران تاریخ فرهنگ و هنر ایران در دوره اسلامی
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
مهارت های نظری	هنر از منظر حکمت اسلامی هنر اسلامی ایران در دوره معاصر جامعه شناسی هنر اسطوره و نماد در هنر ایران دوره اسلامی پیوند نگارگری و ادبیات ایران اسلامی
مهارت های میان رشته ای	روش تحقیق پژوهش های تطبیقی در کتاب آرایی پیوند نگارگری و ادبیات ایران اسطوره و نماد در هنر ایران دوره اسلامی
مهارت های ارتباطی و بازاریابی	کار آفرینی هنر تبلیغات و بازار یابی الکترونیکی کاربرد رایانه در پژوهش های کتاب آرایی زبان تخصصی انگلیسی

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

تمامی دارندگان مدرک کارشناسی می توانند پس از قبولی در آزمون ورودی، در دوره کارشناسی ارشد کتاب آرایی تحصیل نمایند.

تبصره: دانشجویانی که رشته مقطع قبلی آنان با این رشته غیرمرتبط است، باید تا ۱۲ واحد را به عنوان دروس جبرانی از میان دروس دوره قبل این رشته را در نیمسال اول تا دوم بگذرانند. انتخاب این دروس به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه / موسسه است و باید شامل دروسی باشد که دانش پایه و اصلی این رشته را در بر بگیرد. تعداد واحدهای جبرانی نیز به تشخیص گروه آموزشی دانشگاه / موسسه و بر مبنای میزان ارتباط رشته با رشته دوره قبلی دانشجویان است.

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی کارشناسی ارشد کتاب آرایه

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۳-۱) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۰۱	روش تحقیق	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۲	مطالعه تطبیقی در کتاب آرایه	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۳	زبان و بیان در نگارگری معاصر ایران	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۴	تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۵	سیر تحول و تطور تذهیب های قرآنی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۶	تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	

جدول (۴) - عنوان و مشخصات کلی دروس اختیاری کارشناسی ارشد کتاب آرایی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۳-۱) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۰۷	کتاب آرایی و نسخه شناسی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۸	شناخت منابع مکتوب کتاب آرایی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۰۹	کاربرد رایانه در پژوهش های کتاب آرایی	۲	-	-	✓	۱۶	۳۲	-	
۱۰	تاریخ و گونه شناسی خوشنویسی اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۱	کتیبه نگاری و کتیبه خوانی اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۲	پیوند نگارگری و ادبیات ایران اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۳	زیبایی شناسی هنر اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۴	کاربرد و پیوند نگارگری در هنرهای مختلف	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۵	جامعه شناسی هنر	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۶	رمز و نماد در هنر ایران دوره اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۷	هنر از منظر حکمت اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۱۸	تاریخ نقاشی گل و مرغ در ایران	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	

کارشناسی ارشد کتاب آرایی / ۱۱

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد (۳-۱) (واحد)	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز	هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی		
۱۹	تاریخ فرهنگ و هنر ایران در دوره اسلامی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۲۰	هنر اسلامی ایران در دوره معاصر	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۲۱	کار آفرینی هنر	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۲۲	تبلیغات و بازار یابی الکترونیکی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۲۳	زبان تخصصی	۲	✓	-	-	۳۲	-	-	
۲۴	پایان نامه	۶	✓	-	-	۹۶	-	-	

جدول (۵) - برنامه پیشنهادی چهار ترم دوره کارشناسی ارشد

کتاب آرایی

ترم اول	واحد	ترم دوم	واحد	ترم سوم	واحد	ترم چهارم	واحد
- روش تحقیق	۲	- تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی	۲	- سیر تحول و تطور تذهیب‌های قرآنی	۲	- پایان نامه	۶
- زبان و بیان در نگارگری معاصر ایران	۲	- تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری	۲	- مطالعه تطبیقی در کتاب آرایی	۲		
- درس اختیاری	۲	- درس اختیاری	۲	- درس اختیاری	۲		
- درس اختیاری	۲	- درس اختیاری	۲	- درس اختیاری	۲		
- درس اختیاری	۲		۲		۲		
جمع:	۱۰	جمع:	۸	جمع:	۸	جمع:	۶

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

- شیوه تدوین گزارش نهایی.

- اجرای اصلی یک گزارش علمی، شیوه های ماخذ آوری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه تحقیقات دانشجویی و همچنین ارائه مدل های مختلف

تحقیق در سطح ملی جهت آگاهی دانشجو به نحوه تحقیق.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آجای بیلی، اینگک هاتر، مونیک هینک، (۱۳۹۵)، روش تحقیق کیفی، ترجمه معصومه شهریاری، گرگان: دانشگاه گلستان.

- استراوس، انسلم، و جولیت کوربین، (۱۳۹۰)، مبانی پژوهش کیفی: فنون و مراحل تولید نظریه زمینه ای. ترجمه ابراهیم افشار. تهران:

نی.

- حافظ نیا، محمد رضا، (۱۳۸۷)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت.

- دانایی فرد، حسن و شیما میرزایی و سید یعقوب حسینی، (۱۳۹۲)، روش پژوهش مقدماتی، تهران: صفار.

- فلیک، اووه، (۱۳۹۹)، درآمدی بر تحقیق کیفی، ترجمه هادی جلیلی، تهران: نشر نی.

- کرول، گری و جولی ین میلینز، (۱۳۹۶)، روش تحقیق در هنر و طراحی، ترجمه طاهر رضازاده، تهران: فرهنگستان هنر.

- لاورنس نیومن، ولیام، (۱۳۹۵)، کتاب شیوه های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کیفی و کمی (دوجلد)، ترجمه حسن دانایی فرد و

سید حسین کاظمی، تهران: مهربان.

- محمدپور، احمد، (۱۳۹۲)، روش تحقیق کیفی ضد روش ۱ و ۲، تهران: جامعه شناسان.

- محمدی ملقرنی، عطاالله و ایرج نوروش و عباس رضائی، (۱۳۹۷)، راهنمای کاربردی روش پژوهش و طرح پژوهش (پروپوزال

نویسی) در علوم انسانی، تهران: صفار.

- نوبخت، محمدباقر، (۱۳۹۵)، روش تحقیق پیشرفته (برای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری)، تهران: جهاد دانشگاهی.

مطالعه تطبیقی در کتاب آرایی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۲	
نوع درس و واحد		Comparative Research in the Art of the Book	
پایه ☐ نظری ☒		-	
تخصصی ☒ عملی ☐		-	
اختیاری ☐ نظری-عملی ☐		۲	
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: مطالعه ی شیوه های تطبیقی کتاب آرایی جهت شناخت ویژگی های این هنرها

اهداف ویژه: کسب مهارت در تطبیق آثار هنری در زمینه کتاب آرایی، شناخت نسبت به دانش های تطبیقی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- تعریف شیوه های تطبیقی در تحقیقات نظری و مهارتی هنرهای سنتی (کتاب آرایی).
- کسب مهارت در شیوه های تطبیق تاریخی، جغرافیایی، مضمونی، فرمی و ترکیبی.
- کاربرد شیوه های تطبیقی در تحقیقات هنر سنتی و نتایجی که می توان از آن به دست آورد.
- بررسی دانش های تطبیقی که در دوره معاصر می تواند مورد توجه مطالعات تطبیقی قرار گیرد.
- استفاده از رویکردهای علمی در مطالعات تطبیقی چون: بازنمایی، بینامتنیت، آیکونوگرافی، اسطوره شناسی، زیبایی شناسی و ...

زمینه های تحقیق در حوزه مطالعات تطبیقی شامل:

- استادان هنرهای مختلف و آثارشان، خوشنویسی، نگارگری، تذهیب، شعر و دیگر هنرهای مرتبط با کتاب باشد.
- شیوه ها، سبک ها و مکاتب.
- نقشمایه ها، ترکیب بندی و زیبایی شناسی اثر.
- باورها، فرهنگ ها و اندیشه ها.
- تحقیقات حوزه مدیریت تولید کارگاهی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: در این درس دانشجویان با مطالعه آثار به روز یا گذشته و مقایسه آن ها از منظری مشخص به شناخت در خصوص آثار هنری ارزنده دست خواهند یافت.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آدامز، لوری، (۱۳۹۲)، روش شناسی هنر، ترجمه علی معصومی، تهران: مؤسسه پژوهشی چاپ و نشر نظر.
- پورتر، ایو، (۱۳۸۹)، آداب و فنون نقاشی و کتاب آرایی، ترجمه زینب رجیبی، تهران: فرهنگستان هنر.
- حاجی آفاجانی، هادی، (۱۳۸۲)، هنرهای کتابت و خوشنویسی، تهران: منادی تربیت.
- شایسته فر، مهناز، (۱۳۸۲)، مطالعه تطبیقی هنر اسلامی، تهران: مؤسسه مطالعات هنر اسلامی.
- شیرد، آن، (۱۳۹۹)، مبانی فلسفه هنر، ترجمه علی رامین، تهران: علمی و فرهنگی.
- عبدی، ناهید، (۱۳۹۱)، درآمدی بر آیکونولوژی، تهران: سخن.
- کارگر، محمدرضا و مجید ساریخانی، (۱۳۹۱)، کتاب آرایی در تمدن اسلامی ایران، تهران: سمت.
- گودرزی دیباج، مرتضی، (۱۳۹۰)، تاریخ تطبیقی هنر، دوره ۴ جلدی، تهران: سوره مهر.
- مایل هروی، نجیب، (۱۳۹۹)، کتاب آرایی در تمدن اسلامی ایران، جلد ۱ و ۲، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی
- نامور مطلق، بهمن و منیژه کنگرانی، (۱۳۸۹)، دانش‌های تطبیقی، مجموعه مقالات فلسفه، اسطوره شناسی، هنر و ادبیات، تهران: سخن.
- نامور مطلق، بهمن، (۱۳۹۴)، درآمدی بر بینامتنیت، تهران: سخن.

عنوان درس به فارسی: زبان و بیان در نگارگری معاصر ایران		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۳	
عنوان درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Language and Expression in Persian Contemporary Painting	
نظری ■	پایه □	-	
عملی □	تخصصی ■	-	
نظری-عملی □	اختیاری □	۲	
□	رساله / پایان نامه	۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
موارد دیگر: .....

هدف کلی: بررسی و شناخت ویژگی های نگارگری معاصر ایران.

اهداف ویژه: شناخت مؤلفه های گفتمانی در نگارگری معاصر ایران، شناخت نگارگران معاصر ایران.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- سبک شناسی نگارگری معاصر ایران بر اساس ویژگی های بصری.
- بررسی سبک شناسی نگارگران معاصر در شهرهای مختلف ایران.
- شناخت مواد و مصالح جدید در آثار نگارگری معاصر.
- ساختار نگارگری معاصر به عنوان زبان بصری (خط، رنگ، ترکیب بندی، فضا سازی).
- سیر تحول خط و رنگ در آثار نگارگران معاصر.
- سیر تحول رابطه ادبیات با نگارگری از دوره قاجار تا دوره معاصر.
- رابطه صورت و معنادر آثار نگارگران معاصر.
- جایگاه نگارگری معاصر در هنر نقاشی ایران.
- شناخت شیوه های مختلف اجرایی هنرمندان نگارگر معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه آثاری از نگارگران معاصر به منظور تحلیل نگارگری

معاصر، ارائه کنفرانس و تحقیق از سوی دانشجویان در زمینه های مرتبط با درس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- افتخاری، محمود، (۱۳۸۲)، نگارگری ایران، تهران: زرین و سیمین.
- شفیعی، عاطفه، (۱۳۹۴)، نگارگری معاصر: آسیب‌ها و راهکارها، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- کشمیر شکن، حمید، (۱۳۹۹)، کنکاشی در هنر معاصر ایران، تهران: ناظر.
- گودرزی، مرتضی، (۱۳۸۵)، جست و جوی هویت در نقاشی معاصر ایران، تهران: علمی و فرهنگی.
- محرمی، عبدالله، (۱۳۹۸)، دهمین دوسالانه ملی نگارگری ایران، مترجم مجتبی احمد زاده، تهران: موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر.
- ملانوروزی، مجید، (۱۳۹۳)، مشق عشق: برگزیده آثار اساتید نگارگران معاصر ایران، مترجم سونیا رضاپور، تهران: فرهنگسرای یساولی، مؤسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر.
- زنده روح کرمانی، مسعود، (۱۳۹۱)، هشتمین دوسالانه ملی نگارگری ایران، مترجم محمد احمد خان، تهران: موسسه توسعه هنرهای تجسمی معاصر.

تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۴	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Analysis of Islamic Calligraphic Works			
نظری ■	پایه □	-	دروس پیش نیاز:
عملی □	تخصصی ■	-	دروس هم‌نیاز:
نظری-عملی □	اختیاری □	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه □		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با چگونگی ارزیابی و تجزیه و تحلیل آثار خوشنویسی اسلامی.

اهداف ویژه:

- آشنایی با اصطلاحات خوشنویسی.
- شناخت اصول و قواعد نگارش انواع خطوط شامل انواع کوفی، اقلام ششگانه، قلم‌های ایرانی و خطوط تفتنی و تمیز آنها از یکدیگر.
- پ) مباحث یا سرفصل‌ها:**
- اصطلاحات، اصول و قواعد و معیارهای زیبایی در خوشنویسی اسلامی مانند: ترکیب، کرسی، قوت، ضعف، سطح، دور، نسبت، سواد، بیاض، خلوت، جلوت، صعود، نزول، صفا، شان.
- معرفی انواع قالب‌های خوشنویسی (دفتری، چلیپا، قصارنویسی، قطعات جامع، کتیبه، و ...).
- آداب و قواعدی مانند حسن وضع، حسن همجواری، حسن تشکیل در خوشنویسی اسلامی.
- آداب و مراتب معنوی خوشنویسی در راستای رسیدن به صفا و شان در خوشنویسی اسلامی.
- ابداعات خوشنویسان در تاریخ خوشنویسی اسلامی (ابن مقله، ابن بواب، یاقوت مستعصمی، میرعلی تبریزی، میرزا احمد نیریزی، محمدرضا کلهر و ...).
- طبقه‌بندی خوشنویسی اسلامی بر پایه اصول و قواعد و توانایی تفکیک و تحلیل قلم‌ها بر اساس آن‌ها.
- تجزیه و تحلیل قلم کوفی (ساده، تزئینی و گوشه دار) و شناسایی ویژگی‌های فرم حروف این گونه‌ها.
- ویژگی‌های فرمی قلم کوفی مشرقی و مغربی و سبک‌های مهم آن.
- معرفی انواع ترکیبات در خوشنویسی ثلث (تک سطری، دو طبقه، سه طبقه، کمربندی، مادر و بچه).
- معرفی آداب و اصول رایج در نگارش نستعلیق.
- معرفی اقسام تفتنی در خوشنویسی (خط توامان، گلزار، مثنی، چپ، و ...) بر پایه نوآوری‌های فرمی آن‌ها.

- معیارهای نقد و زیبایی شناسی در آثار خوشنویسی، خط نقاشی، نقاشی خط و حروف نگاری معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- تشویق دانشجویان به تحقیق در حوزه خوشنویسی و شناخت ابعاد زیبایی شناسانه خطوط.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بلر، شیلا، ۱۳۹۶، خوشنویسی اسلامی، ترجمه ولی الله کاوسی، تهران: متن.
- شیمیل، آن ماری، ۱۳۸۹، خوشنویسی و فرهنگ اسلامی، ترجمه اسدالله آزاد، چاپ چهارم، مشهد: به نشر (آستان قدس رضوی).
- صحراگرد، مهدی، ۱۳۹۹، سطر مستور: تاریخ و سبک‌شناسی کوفی شرقی، تهران: فرهنگستان هنر و بنیاد امام رضا (ع).
- صفوت، نبیل، ۱۳۷۹، هنر قلم، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- فضاییلی، حبیب‌الله، ۱۳۶۲، اطلس خط، اصفهان: مشعل.
- فضاییلی، حبیب‌الله، ۱۳۸۳، تعلیم خط، تهران: سروش.
- فلسفی، امیر احمد، ۱۳۸۸، نگاهی به ترکیب در نستعلیق. چاپ هفدهم، تهران: یساوی.
- قلیچ‌خانی، حمیدرضا، ۱۳۷۳، فرهنگ واژگان و اصطلاحات خوشنویسی و هنرهای وابسته. تهران: روزنه.
- هاشمی نژاد، علیرضا، ۱۳۹۳، سبک‌شناسی خوشنویسی قاجار، تهران: فرهنگستان هنر.

سیر تحول و تطور تذهیب های قرآنی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۵	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
The evolution of Quranic Illuminations			
نظری ■	پایه □	- دروس پیش نیاز:	
عملی □	تخصصی ■	- دروس هم نیاز:	
نظری-عملی □	اختیاری □	۲	تعداد واحد:
□	رساله / پایان نامه	۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
 موارد دیگر: بازدید از موزه قرآن و موزه ملک در تهران و یا سایر موزه های مرتبط در سایر استان ها می تواند راهگشا باشد.

هدف کلی: مطالعه و بررسی تحول و تطور تذهیب قرآن های کتابت شده در جهان اسلام و ایران.

اهداف ویژه: قرآن کتاب آسمانی مسلمانان و معجزه دین اسلام همواره جایگاه ویژه ای در کشورهای اسلامی دارد و هنرمندان مسلمان همواره تلاش کردند تا آن را به زیباترین خطوط بنگارند و با زیباترین آرایه ها تزئین نمایند. در این میان، شیوه های تزئین قرآن در میان اقوام مختلف در بین کشورهای اسلامی مورد مطالعه قرار می گیرد و اشتراکات تزئینی در تذهیب های قرآنی در ایران و سایر بلاد مسلمان مد نظر است.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- تاریخچه تذهیب در روند کتاب آرایی در ایران دوران قبل از اسلام و دوره اسلامی.
  - ویژگی های تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکتب عباسی و سلجوقی.
  - ویژگی تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکتب ایلخانی.
  - ویژگی تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکتب تیموری و هرات.
  - ویژگی تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکتب بخارا و آسیای مرکزی.
  - ویژگی تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکتب صفوی (مکاتب: تبریز، مشهد، قزوین، اصفهان).
  - ویژگی تذهیب های قرآنی و کتب مختلف در مکاتب زند و قاجار.
  - ویژگی تذهیب های قرآنی در جهان اسلام (عثمانی، مصر، هند و پاکستان).
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:** ارائه آثاری از هنر تذهیب های قرآنی از صدر اسلام تا دوره قاجار از آثار تذهیب های قرآنی ایران و همچنین آرایه آثار تذهیب های قرآنی سایر کشور ها به صورت تهیه پاورپوینت و همچنین

فیلم های مستند در این حوزه خواهد بود. همچنین، ارائه کنفرانس و تحقیق از سوی دانشجویان در زمینه های مرتبط با درس موثر است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آقامیری، امیر هوشنگ، (۱۳۸۶)، رسم المشق طراحی تذهیب، تهران: یساولی.
- اسکندرپور، پرویز، (۱۳۸۳)، اسلیمی و نشان ها قالی، کاشی، تذهیب، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- جیمز، دیوید و ناصر خلیلی، (۱۳۸۰)، کارهای استادانه: قرآن نویسی تا قرن هشتم هجری قمری، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- جیمز، دیوید، (۱۳۸۲)، کمال آراستگی: قرآن نویسی تا قرن سیزدهم هجری قمری، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- خلیلی، ناصر، (۱۳۸۱)، پس از تیمور: قرآن نویسی تا قرن دهم هجری قمری، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- رئیسی، محمد، (۱۳۸۰)، آموزش نوین تذهیب (از طراحی تا قلم گیری). تهران: گریفین.
- رجبی، محمدعلی، (۱۳۸۰)، تذهیب، تهران: سوره مهر.

تجزیه و تحلیل مکاتب نگارگری		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۶	
نوع درس و واحد	Analysis of Persian Painting Schools		عنوان درس به انگلیسی:
☐ پایه ☒ نظری	-		دروس پیش نیاز:
☐ عملی ☒ تخصصی	-		دروس هم نیاز:
☐ نظری-عملی ☐ اختیاری		۲	تعداد واحد:
☐ رساله / پایان نامه		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: تجزیه و تحلیل زیبایی شناسانه مکاتب مختلف نگارگری به جهت شناخت نسبی سبک های مختلف نگارگری.

اهداف ویژه: آشنایی دانشجویان با ویژگی های سبک شناختی مکاتب مختلف نگارگری، توانایی نسبی تحلیل نگاره های مکاتب مختلف.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ویژگی های کلی نگارگری (ویژگی های بینشی، ساختاری، مضمونی، کارکردی و فنی).
  - نظام های حاکم بر نگارگری (شعر، خوشنویسی و نقاشی) و رابطه آنها با یکدیگر.
  - ویژگی های بصری حاکم بر تصویر (فرم، رنگ، ترکیب بندی، فضا سازی).
  - زبان و بیان در مکاتب مختلف نگارگری در نسبت با تصویر به عنوان (متن).
  - مراحل مختلف تجزیه و تحلیل و نقد نگاره (توصیف، تحلیل، تفسیر).
  - نحوه تجزیه و تحلیل فنی نگاره ها (عناصر و روابط آنها).
  - رویکردهای مختلف تحلیل زیبایی شناسانه نگارگری: رویکرد شکل گرایی، سبک شناختی، بینامتنی، بیناناشانه ای و بینا فرهنگی.
- ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:** تمامی گزینه های مباحث درس می بایست با ذکر مثال و تصویر و بحث صورت گیرد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال   ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم سال   ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: وسایل کمک آموزشی، ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- آدامز، لوری، (۱۳۹۲)، روش شناسی هنر، ترجمه علی معصومی، تهران: مؤسسه فرهنگی پژوهشی چاپ و نشر نظر.
- آژند، یعقوب، (۱۳۹۷)، نگارگری ایران، دو جلد، تهران: سمت.
- بارنت، سیلوان، (۱۳۹۱)، راهنمای تحقیق و نگارش در هنر، ترجمه بتی آواکیان، تهران: سمت.
- پاکباز، رویین، (۱۳۷۹)، نقاشی ایران از دیرباز تا امروز، تهران: نارستان.
- تجویدی، اکبر، (۱۳۸۵)، نگاهی به هنر نقاشی ایران از آغاز تا قرن دهم هجری، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- جنسن، چارلز، (۱۳۸۴)، تجزیه و تحلیل آثار هنرهای تجسمی، ترجمه بتی آواکیان، تهران: سمت.
- گودرزی، مرتضی، (۱۳۹۲)، روش تجزیه و تحلیل آثار نقاشی، دو جلد، تهران: عطائی.

کتاب آرایبی و نسخه شناسی اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۷	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
The Art of the Book and Islamic Codicology			
پایه ☐	نظری ☒	دروس پیش نیاز:	
تخصصی ☐	عملی ☐	دروس هم نیاز:	
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با فنون و تاریخ کتاب آرایبی و نسخه شناسی و هنرهای وابسته آن در تمدن اسلامی.

اهداف ویژه:

- آشنایی با کلیات یک نسخه خطی و اصطلاحات کلیدی مرتبط با آن.
- شناخت انواع نسخه های خطی و نظام معرفی و بررسی کلیات متن یک نسخه مطابق با اصول نسخه شناسی.
- شناخت انواع کاغذ، فنون کتاب آرایبی و جلدسازی و اصطلاحات و ابزار و فنون مربوط.
- شیوه بررسی یک نسخه خطی و اصول توصیف و نقد ویژگی های هنری آن مطابق با اصول تحقیقات بین المللی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- اصطلاحات و تعاریف کتاب آرایبی و نسخه شناسی.
- ابزار و مواد کتابت و نسخه پردازی در فرهنگ اسلامی.
- اجزای یک نسخه خطی و ترتیب و چگونگی بررسی آنها در یک تحقیق علمی.
- طبقه بندی نسخه های خطی و شناخت انواع متون و اجزا و ویژگی های آنها اعم از قرآن، متون ادبی و منشآت در ایران و جهان اسلام.
- تاریخ پیدایش کاغذ و فن ساخت و انواع آن و تاثیر آن بر دیگر هنرهای مرتبط با نسخه اعم از مرکب سازی، رنگ سازی، خوشنویسی، نگارگری، تذهیب و جدول کشی.
- سایر فنون تزیینی مانند تشعیر، انگک، عکس و ...
- صحافی و جلدسازی: تاریخ و انواع جلدها (ساده، لاکه، روکش دار، ضربی، زرکوب، معرق، سوخت و ...).
- معرفی نسخه شناسان مشهور و سیر تاریخی تحقیقات نسخه شناسی نسخه های عربی و فارسی.
- معرفی مهمترین مراکز نسخ خطی عربی و فارسی ایران و جهان و شیوه های جستجو و سفارش یک نسخه خطی.

راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

تشویق دانشجویان به انجام تحقیق بر ویژگی‌های هنری یک نسخه خطی بر اساس اصول استاندارد. آشناکردن دانشجویان با مراکز نسخ خطی مهم داخلی و خارجی مانند کتابخانه آستان قدس رضوی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی و ...

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- استنلی، تیم و منیژه بیانی، ۱۳۸۱، کمال آراستگی، ترجمه پیام بهتاش، تهران، کارنگ.
- افشار، ایرج، ۱۳۸۹، کاغذ در زندگی و فرهنگ ایرانی، تهران: میراث مکتوب.
- بلر، شیلا، ۱۳۹۶، خوشنویسی اسلامی، ترجمه ولی الله کاوسی، تهران: متن.
- جیمز، دیوید، ۱۳۸۰، کارهای استادانه، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- جیمز، دیوید، ۱۳۸۱، پس از تیمور، ترجمه پیام بهتاش، تهران، کارنگ.
- دروش، فرانسوا، ۱۳۷۹، سبک عباسی، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- دروش، فرانسوا، ۱۳۹۵، دستنامه نسخه‌شناسی نسخه‌های به خط عربی، ترجمه محمدحسین مرعشی، تهران: سمت.
- ریشار، فرانسیس، ۱۳۸۵، کتاب ایرانی، ترجمه ع. روحبخشان، تهران: میراث مکتوب.
- مایل هروی، رضا، ۱۳۵۰، لغات و اصطلاحات فن کتابسازی، تهران، بنیاد فرهنگ ایران.
- مایل هروی، نجیب، ۱۳۷۲، کتاب آرایی در تمدن اسلامی، مشهد: بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی.
- مایل هروی، نجیب، ۱۳۸۰، تاریخ نسخه‌پردازی و تصحیح انتقادی نسخ خطی، تهران، وزارت ارشاد.

شناخت منابع مکتوب کتاب آرایبی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۸	
نوع درس و واحد		Introduction to Written Sources in Art of the Book	
نظری ■ ☐ پایه ☐		-	
عملی ☐ تخصصی ☐		-	
نظری-عملی ☐ اختیاری ■ ☒		۲	
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با انواع منابع و متون کهن کتاب آرایبی به زبان‌های فارسی و عربی و شیوه استفاده از آنها در پژوهش‌های جدید
اهداف ویژه: فراگیری چگونگی استخراج اطلاعات از متون کهن و استفاده از آنها در سبک‌شناسی و تحلیل تاریخی آثار. اعتبارسنجی و اولویت‌بندی اطلاعات مستخرج از منابع هنگام استفاده از آنها در پژوهش‌های امروزی.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- انواع منابع کارآمد در مطالعات کتاب آرایبی شامل رساله‌های خوشنویسی، نقاشی، مرکب‌سازی و ...
- شناخت فتوت نامه‌های مرتبط با فنون کتاب آرایبی.
- مطالعه احوال هنرمندان و نقش و روش آنان در خلق آثار هنری.
- سفرنامه‌های جهانگردان مسلمان و غیرمسلمان و مطالعه کیفیت اطلاعات هر یک درباره هنرهای کتاب آرایبی.
- مطالعه تأثیر جریان‌های اجتماعی و فرهنگی، نظیر سلسله‌های تصوف و گرایش‌های ادبی بر اندیشه هنرمندان و شکل‌گیری مکتب‌های هنری.
- مطالعه چگونگی ارتباط فرمانروایان و صاحبان قدرت در دوره‌های مختلف با آفریده‌های هنری و نحوه حمایت ایشان از هنرمندان.
- مقایسه منابع مکتوب در سرزمین‌های مختلف اسلامی و شیوه مواجهه این منابع با اخبار هنر و هنرمندان.
- مطالعه زبان و اصطلاحات و تعاریف مرتبط با هنر در متون هر دوره (به زبان‌های فارسی و عربی) و بررسی روند تحول آنها.
- استخراج اطلاعات آثار هنری به‌جامانده و تطبیق آنها با وضعیت فعلی اثر یا استخراج اطلاعات آثار از میان‌رفته و کمک به شناخت بیشتر این آثار.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تشویق دانشجویان به یادگیری زبان‌های اسلامی (به‌ویژه عربی) و ایجاد رغبت در آنان برای کنکاش در متون کهن و انجام پژوهش‌های اصیل با اتکا به این متون.

راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد
آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- دانش پژوه، منوچهر، ۱۳۸۵، بررسی سفرنامه‌های دوره صفوی، تهران: فرهنگستان هنر.
- زرین کوب، عبدالحسین، ۱۳۸۶، تاریخ ایران بعد از اسلام، تهران: امیرکبیر.
- سراج شیرازی، یعقوب بن حسن، (۱۳۷۶)، تحفه‌المحبین، به کوشش کرامت رعنا حسینی، ایرج افشار و محمد تقی دانش پژوه، تهران: نقطه.
- عالی افندی، مصطفی، ۱۳۶۹، مناقب هنروران، ترجمه توفیق سبحانی، تهران: سروش.
- قلیچ خانی، حمیدرضا، ۱۳۷۳. رسالاتی در خوشنویسی و هنرهای وابسته. تهران: روزنه.
- قمی، قاضی احمد، ۱۳۸۳، گلستان هنر، تصحیح احمد سهیلی خوانساری، چاپ چهارم، تهران: منوچهری.
- کاووسی، ولی‌الله، ۱۳۸۹، تیغ و تنبور: هنر دوره تیموریان به روایت متون، تهران: فرهنگستان هنر.
- مایل هروی، نجیب، ۱۳۷۲، کتاب آرایی در تمدن اسلامی، مشهد: آستان قدس رضوی.
- مختاری اصفهانی، رضا و علی‌رضا اسماعیلی، ۱۳۸۵، هنر اصفهان از نگاه سیاحان از صفویه تا پایان قاجاریه، تهران: فرهنگستان هنر.

کاربرد نرم افزارها در پژوهش های کتاب آرایی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۰۹	
نوع درس و واحد		Application of Softwares in Research of the Art of the Book	
پایه ☐ نظری ☐		عنوان درس به انگلیسی:	
تخصصی ☐ عملی ☐		دروس پیش نیاز:	
اختیاری ☒ نظری-عملی ☒		دروس هم نیاز:	
رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
		۴۸	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه

موارد دیگر: سایت مجهز به رایانه و نرم افزارهای گرافیکی برای هر دانشجو

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با نرم افزارهای گرافیکی به منظور کاربرد آن ها در تحلیل تصاویر.

اهداف ویژه: استفاده از نرم افزارهای پردازش تصاویر بیت مپ و تولید تصویر برداری به منظور تجزیه و تحلیل آثار هنری در

حیطه پژوهش هنرهای کتاب آرایی از جمله نگارگری و خوشنویسی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

پ-۱) سرفصل درس برای نرم افزار فتوشاپ به مدت ۹ جلسه

- آشنایی با تصاویر نقشه بیتی (بیت مپ) و برداری (وکتور) و تفاوت ساختاری آنها و نرم افزارهای مربوط به هر کدام.
- یادگیری محیط کاری فتوشاپ به عنوان یکی از نرم افزارهای پردازش تصاویر.
- کار با نوار ابزار فتوشاپ.
- کار با منوهای پردازش رنگ و فرم و به کارگیری فیلترهای مختلف برای پردازش تصاویر.
- یادگیری بقیه پنل های مدیریت پردازش لایه ها از جمله لایه ها و خروجی گرفتن مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل آثار.

پ-۲) سرفصل درس برای نرم افزار کورل دراو به مدت ۷ جلسه

- یادگیری محیط کاری کورل دراو به عنوان یکی از نرم افزارهای تولید تصاویر برداری.
- کار با نوار ابزار کورل دراو و طراحی های ساده هندسی.
- آموزش ورود تصاویر بیت مپ و تلفیق آن با تصاویر برداری.
- آموزش چگونگی تبدیل تصاویر بیت مپ به برداری و تبدیل لایه های مجزای رنگی و فرمی.
- یادگیری فرمت های خروجی تصاویر از جمله پی د اف و ... بدون افت کیفیت تصاویر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: پس از آموزش مقدمات و کلیات تصاویر نقشه بیتی و برداری

و مزایا و معایب هر کدام و همچنین قابلیت نرم افزارهای مربوط به هر کدام، آموزش بخش های مختلف نرم افزارها که مورد نیاز

تجزیه و تحلیل آثار هنری است انجام خواهد شد و پس از این که دانشجو تبحر لازم برای کار با ابزارهای مورد نیاز را آموخت، در قالب چند پروژه کاربردی به تجزیه و تحلیل نگاره ها می پردازد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۵۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۵۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: رایانه شخصی یا سایت مجهز به رایانه با امکان نصب نرم افزارهای فتوشاپ و کورل دراو.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- مراجع اصلی آموزش نرم افزار ادوبی فتوشاپ موجود در سایت تولید کننده:

<https://www.adobe.com/products/photoshop.html/>

- مراجع اصلی آموزش نرم افزار کورل دراو موجود در سایت تولید کننده:

<https://www.coreldraw.com>

- مهدی زاده طاهری، رضا، (۱۳۹۹)، آموزش کاربردی فتوشاپ، تهران: نشر دانش گویا.

- الوان فروش، نیما، (۱۳۹۶)، آموزش CoreIDRAW، تهران: پیروز الوان.

تذکر: به دلیل به روزرسانی سریع نرم افزارها توصیه می شود، هر ساله منابع آموزشی بازبینی شوند.

تاریخ و گونه شناسی خوشنویسی اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس:	
نوع درس و واحد	History and Typology of Islamic Calligraphy		عنوان درس به انگلیسی: ۱۰
نظری ■ ☐ پایه ☐	-		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐	-		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ■			تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐			تعداد ساعت:
		۲	
		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی و شیوه های مختلف خوشنویسی اسلامی به ویژه در ایران.

اهداف ویژه:

آشنایی با اصطلاحات و ابزار و مواد خوشنویسی. شناخت انواع خطوط شامل انواع کوفی، اقلام ششگانه، اقلام ایرانی و اقلام تفنی و تمیز آنها از یکدیگر. شناخت خوشنویسان برجسته و مکاتب و شیوه های اصلی خوشنویسی.

ب) مباحث یا سرفصل ها:

- اصطلاح شناسی خوشنویسی و آشنایی با ابزار و مواد کتابت در فرهنگ اسلامی.
- تاریخچه خط عربی و معرفی اقلام آغازین صدر اسلام معروف به اقلام حجازی (مکی، مدنی، حیری، انباری و ...)، و چگونگی شکل گیری کوفی.
- طبقه بندی قلم کوفی (کوفی اولیه عربی، کوفی شرقی و غربی)، و معرفی و بیان ویژگی های انواع آن.
- معرفی انواع کوفی تزئینی (مورق، مزهر، معشق، معقد، مشبک، مدور، موشح و ...) در جهان اسلام.
- معرفی کوفی گوشه دار (بنایی) و زیرمجموعه های آن.
- معرفی قلم های ششگانه (ثلث، نسخ، محقق، ریحان، توقیع و رقاع) و ابداعات ابن مقله، ابن بواب، یاقوت مستعصمی و شاگردانش.
- معرفی سبک های مهم اقلام ششگانه در ایران و جهان اسلام.
- تاریخچه اقلام ایرانی (تعلیق، نستعلیق، و شکسته نستعلیق) و سبک های معروف آن.
- معرفی گونه های متنوع خطوط تفنی و تزئینی (گلزار، مثنی، مسلسل، طغری و ...) در خوشنویسی اسلامی.
- چگونگی ورود چاپ حروف و چاپ سنگی به ایران و تاثیر آن بر خوشنویسی.
- جایگاه خوشنویسی در هنر معاصر ایران و جهان اسلام.
- پیوند خوشنویسی با خط نقاشی، نقاشی خط، طراحی حروف و حروف نگاری (تایپوگرافی) در دوره معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: تشویق دانشجویان به تحقیق در حوزه تاریخ و مکاتب

خوشنویسی، ارائه کنفرانس کلاسی و بحث و تبادل نظر در کلاس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۷۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- استنلی، تیم و منیژه بیانی، ۱۳۸۱، کمال آراستگی، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- بلر، شیلا، ۱۳۹۶، خوشنویسی اسلامی، ترجمه ولی الله کاوسی، تهران: متن.
- بیانی، مهدی، ۱۳۶۳، احوال و آثار خوشنویسان، تهران: علمی و فرهنگی.
- جیمز، دیوید، ۱۳۸۰، کارهای استادانه، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- جیمز، دیوید، ۱۳۸۱، پس از تیمور، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- دروش، فرانسوا، ۱۳۷۹، سبک عباسی، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- صحراگرد، مهدی، ۱۳۹۹، سطر مستور: تاریخ و سبک شناسی کوفی شرقی، تهران: فرهنگستان هنر و بنیاد امام رضا (ع).
- صفوت، نبیل، ۱۳۷۹، هنر قلم، ترجمه پیام بهتاش، تهران: کارنگ.
- فضایی، حبیب‌الله، ۱۳۶۲، اطلس خط، اصفهان: مشعل.
- فضایی، حبیب‌الله، ۱۳۸۳، تعلیم خط، تهران: سروش.
- قلیچ‌خانی، حمیدرضا، ۱۳۹۲، درآمدی بر خوشنویسی ایرانی، تهران: فرهنگ معاصر.
- کاوسی، ولی الله و دیگران، ۱۳۹۲، خوشنویسی (مدخل خطاطی دانشنامه جهان اسلام)، تهران: کتاب مرجع.
- گلپایگانی، حسین، ۱۳۷۱، "تاریخ چاپ و چاپخانه در ایران: چاپخانه‌های دولتی چاپ سنگی". صنعت چاپ، ۱۲-۱۳: ۱۱۴.
- مثقالی، فرشید، ۱۳۸۶، تایپوگرافی ایرانی: ۵۰ سال خط نگاری و تایپوگرافی طراحان گرافیک ایران، تهران: نظر.
- مسعودی، اکرم، ۱۳۷۹، "تاریخچه چاپ سنگی در ایران". کتابداری. دفتر سی و پنجم: ۶۱-۷۵.
- هاشمی‌نژاد، علیرضا، ۱۳۹۹، فراز و فرود نسخ نویسی در ایران، تهران: دارالکتابه.

کتابخانه نگاری و کتیبه خوانی در هنر اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۱	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Introduction of Epigraphy and Reading of Islamic Inscriptions			
نظری ■	پایه □	دروس پیش نیاز:	
عملی □	تخصصی □	دروس هم‌نیاز:	
نظری-عملی □	اختیاری ■	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه □		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی ■ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با خوشنویسی در جهان اسلام و کسب مهارت اولیه برای خواندن کتیبه‌های اسلامی.

اهداف ویژه:

- آشنایی با اصطلاحات خوشنویسی و کتیبه‌نگاری، ابزار و مواد خوشنویسی و انواع فنون کتیبه‌نگاری در جهان اسلام.
- شناخت شیوه‌های کتیبه‌نگاری ابنیه و اشیاء در جهان اسلام و سبک‌های عمده آن، مقدمات و اصول خواندن کتیبه‌های ابنیه و اشیاء، شناخت کتیبه‌نگاران برجسته جهان اسلام.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- شناخت اصطلاحات مرتبط با کتیبه و کتیبه‌نگاری و ابزار و مواد آن .
- فن شناسی اولیه کتیبه‌های اسلامی و شناخت نحوه انتقال طرح و اجرای کتیبه‌ها (گچ، فلز، سنگ، آجر و ...).
- تاریخچه خط عربی و معرفی اقلام آغازین صدر اسلام.
- طبقه‌بندی کتیبه‌های کوفی و معرفی و بیان ویژگی‌های انواع آن و بیان مقدماتی برای خواندن این کتیبه‌ها بر پایه شکل حروف در بناها و اشیای تاریخی.
- تاریخچه اقلام مستدیر و قلم‌های ششگانه.
- کتیبه‌نگاری اقلام مستدیر (با تاکید بر قلم ثلث) و معرفی آثار شاخص آن در بناها و اشیای دنیای اسلام.
- مروری بر تاریخچه کتیبه‌نگاری نستعلیق در بناهای تاریخی ایران و دیگر سرزمینها (عثمانی و هند).
- کتیبه‌های بنایی: معرفی انواع کتیبه‌های بنایی، انواع ترکیب‌بندی، و روش خواندن کتیبه‌های بنایی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

- تشویق دانشجویان به تحقیق در حوزه کتیبه‌نگاری و خواندن کتیبه‌ها.

تشویق دانشجویان به همراه استاد در بناهای تاریخی و موزه‌ها جهت بررسی میدانی کتیبه‌ها.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال	۷۰ درصد
آزمون پایان نیم سال	۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- اسلام پناه، محمدحسین، (۱۳۹۲)، کتیبه‌ها و سنگ نبشته‌های کرمان، تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار.
- بلر، شیلا، (۱۳۹۵)، نخستین کتیبه‌ها در معماری دوران اسلامی ایران زمین، ترجمه مهدی گلچین عارفی، تهران، متن.
- حسینی، سیدمحسن، (۱۳۹۰)، کتیبه‌های تیموری در خراسان، جلد اول: خطوط بنایی مسجد گوهرشاد، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.
- حسینی، سید محسن، (۱۳۹۹)، کتیبه‌های تیموری در خراسان، جلد دوم، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی.
- صحراگرد، مهدی، (۱۳۹۱)، شاهکارهای هنری در آستان قدس رضوی: کتیبه‌های مسجد گوهرشاد، مشهد: موسسه آفرینش‌های آستان قدس رضوی.
- صحراگرد، مهدی، (۱۳۹۵)، شاهکارهای هنری در آستان قدس رضوی: کتیبه‌های صحن انقلاب، مشهد: موسسه آفرینش‌های آستان قدس رضوی.
- قوچانی، عبدالله، (۱۳۶۴)، خط کوفی معقلی در مساجد باستانی اصفهان، تهران: بنیاد اندیشه اسلامی.
- میرزا ابوالقاسمی، محمدصادق، (۱۳۸۷)، کتیبه‌های یادمانی فارس: بناهای قرن هفتم تا دهم هجری، تهران: فرهنگستان هنر.

پیوند نگارگری و ادبیات ایران اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۲	
نوع درس و واحد	Synchronization of Persian Painting with Literature in Iran		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐	-		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐	-		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ☒			تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐			تعداد ساعت:
		۲	
		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با تاریخ ادبیات فارسی و درک اهمیت تعامل ادبیات و نگارگری.

اهداف ویژه: یادگیری تاریخ ادبیات فارسی، داستان‌ها و اشعار از طریق نگاره‌ها و فهم شیوه‌های بیان هنری در نگاره‌های دوره‌های مختلف.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- مروری کلی بر تاریخ ادبیات فارسی و سبک‌های نظم و نثر در ایران بعد از اسلام (سبک خراسانی، عراقی، هندی، بازگشت).
- تعامل نقاشی و ادبیات در نسخه‌های مصور شده در تاریخ نقاشی ایرانی (بحثی پیرامون چرایی ارتباط تنگاتنگ ادبیات و نگارگری).
- تبیین مفهوم صور خیال در شعر فارسی و نسبت آن با زیبایی‌بصری در نگارگری.
- آشنایی با مفهوم حماسه و انواع آن در ادبیات ایران و جهان، شناخت بخش‌های شاهنامه فردوسی، شخصیت فردوسی، سبک ادبی شاهنامه و منابعی که شاهنامه بر اساس آن سروده شده است.
- آشنایی با ویژگی‌های بصری نسخه‌های معروف شاهنامه که تصویرگری شده‌اند (کاما، دموت، شاهنامه‌های کوچک و تجاری، محمدجوکی، طهماسبی و...).
- داستان‌های حماسی شاهنامه در نسخه‌نگاره‌های شاهنامه با تاکید ویژه بر تمایزات و تشابهات بین متن ادبی و مابه‌ازاء تصویری آن.
- آشنایی با مفهوم شعر غنایی، ویژگی‌های ادبی خمسه نظامی، سبک شعری و معرفی مهمترین خمسه‌های تصویرگری شده در نگارگری مانند خمسه طهماسبی و ...
- داستان‌های تغزلی خمسه در نسخه‌نگاره‌های خمسه با تاکید ویژه بر تاثیر اشعار خمسه نظامی در شکل‌گیری نگاره‌های عرفانی.
- آشنایی با ادبیات دینی و ویژگی‌های ادبی نسخه‌های تصویر شده‌ی مذهبی همچون آثارالباقیه، معراجنامه، فالنامه‌ها و ...
- تصاویر تخیلی و تخیل شعری در نگاره‌های شاهنامه و خمسه و معراجنامه و ...
- شیوه‌های زبان و بیان هنری در نسخه‌های مصور دوره‌ی ایلخانی، تیموری، صفوی و قاجار.

اهدادهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

این درس با ارایه تصاویری از آثار نگارگری و مشارکت دانشجویان در مباحث تدریس می شود.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی) :

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ابنیکی، مهدیه، (۱۳۹۷)، نگاره‌های شیعی در دوران حاکمیت مغولان بر ایران (ایلخانی و تیموری)، مهناز شایسته فر، تهران: مطالعات هنر اسلامی، گنجینه هنر و معماری، لاجورد کبودان.
- تجلیل، جلیل، (۱۳۸۷)، تصاویر خیال در شاهنامه فردوسی، تهران: فرهنگستان هنر.
- رادفر، ابوالقاسم، (۱۳۸۵)، تعامل ادبیات و هنر در مکتب اصفهان، تهران: فرهنگستان هنر.
- سگای، ماری‌رز، (۱۳۸۵)، معراج‌نامه: سفر معجزه‌آسای پیامبر (ص)، مهناز شایسته فر، تهران: مطالعات هنر اسلامی.
- مهدی زاده، علیزاده، (۱۳۹۹)، فالنامه تهماسبی: شاهکار نگارگری شیعی دوران صفوی، تهران: سوره مهر.
- هیلن برنند، رابرت، (۱۳۸۸)، زبان تصویری شاهنامه، داوود طبایی، تهران: فرهنگستان هنر.

زیبایی شناسی هنر اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۳	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Islamic Art Aesthetics			
نظری ■	پایه □	- دروس پیش نیاز:	
عملی □	تخصصی □	- دروس هم نیاز:	
نظری-عملی □	اختیاری ■	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه □		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
موارد دیگر: .....

هدف کلی: بررسی و شناخت منابع، اصول، مفاهیم و مبانی زیبایی شناسی هنر اسلامی.

اهداف ویژه: توانمندی تمایز مولفه های زیبایی شناسی اسلامی از زیبایی شناسی سایر ادیان توانمندی شناسایی مولفه های زیبایی شناسی در آثار هنر اسلامی کسب قدرت تجزیه و تحلیل آثار اسلامی از منظر زیبایی شناسی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- تعریف و معناشناسی زیبایی و زیبایی شناسی در فرهنگ اسلامی و معادل های آن در فرهنگ غرب.
- بررسی اصول و مبانی زیبایی شناسی در هنر ادیان ایرانی پیش از اسلام.
- بررسی زیبایی از منظر متون بنیادی اسلام، قرآن و احادیث.
- بررسی آراء حکما و عرفای اسلامی در باب زیبایی و هنر.
- بررسی مولفه های زیبایی شناسی هنر اسلامی.
- زیبایی شناسی در معماری اسلامی.
- زیبایی شناسی در خوشنویسی اسلامی.
- زیبایی شناسی نگارگری.
- زیبایی شناسی در تذهیب.
- زیبایی شناسی در کتاب آرایی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه آثاری از هنر اسلامی در زمینه هنرهای مربوط به کتاب آرایی، ارائه کنفرانس و تحقیق از سوی دانشجویان در زمینه های مرتبط با درس.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

۳۰ درصد

پایان نیم سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- افراسیاب پور، علی اکبر، (۱۳۸۰)، زیبایی پرستی در عرفان اسلامی، تهران: طهوری.
- بلخاری قهی، حسن، (۱۳۸۸)، مبانی عرفانی هنر و معماری اسلامی، تهران: سوره مهر.
- بلخاری قهی، حسن، (۱۳۸۹)، حکمت، هنر و زیبایی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- پازوکی، شهرام، (۱۳۸۴)، حکمت هنر و زیبایی در اسلام، فرهنگستان هنر.
- جعفری، محمد تقی، (۱۳۷۸)، زیبایی و هنر از دیدگاه اسلام، تهران: نشر کرامت.
- لیمن، اولیور، (۱۳۹۱)، درآمدی بر زیبایی شناسی اسلامی، محمدرضا ابولقاسمی، تهران: ماهی.

کاربرد و پیوند نگارگری در هنرهای مختلف		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۴	
نوع درس و واحد	Relationship of Persian Painting and other Artworks		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■ ☐ پایه ☐	-		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐	-		دروس هم‌نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ■			تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐			تعداد ساعت:
		۲	
		۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: بررسی و شناخت رابطه بین نگارگری و هنرهای مختلف ایران.

اهداف ویژه: ارتباط میان هنرهای مختلف و نگارگری، تأثیر نگارگری بر هنرهای دیگر، بررسی نقوش مشترک در نگارگری و سایر هنرها.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- بررسی ویژگی‌های کلی نگارگری ایران (ادبی، عرفانی، فنی، ساختاری).

- کاربرد نگارگری در آثار هنر اسلامی.

- شناخت ویژگی‌های طراحی نگارگری در آثار هنری معاصر.

- شناخت مضامین بکار رفته در نگارگری بر روی آثار مختلف هنری در دوره معاصر.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار چوبی.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار فلزی.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار سفال و کاشی.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار نساجی.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار زیورآلات.

- کاربرد طرح‌های نگارگری بر روی آثار فرش.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: توجه به ویژگی‌های هر یک از هنرها از نظر مواد و مصالح

و ابزار و همچنین مضامینی که بنا به سلاقی جامعه می‌تواند بر روی آثار و بوسیله طراحی نگارگری اجرا گردد.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

۳۰ درصد

پایان نیم‌سال

* دانشجویان می توانند در طول نیمسال تحصیلی با مراجعه به بازار هنرهای سنتی به بررسی کاربرد نگارگری بر روی آثار صنایع دستی گزارش‌هایی را تهیه و به عنوان فعالیت کلاسی ارائه نمایند.

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- اسماعیل زاده، غلامرضا، (۱۳۹۴)، صد و یک طرح معرق جهت استفاده در رشته‌های هنری معرق، منبت، قلمزنی، نقاشی روی چرم و..، تهران: فرهنگسرای یساوولی.
- افتخاری، سید محمود، (۱۳۸۲)، نگارگری ایران، تهران: زرین و سیمین.
- توحیدی، فائق، مهدی حجت، (۱۳۹۰)، مبانی هنرهای فلزکاری، نگارگری، سفالگری، بافته‌ها و منسوجات، معماری، خط و کتابت، تهران: سمیرا.
- حسینی صدر، اقبال، ضیاء افراز کنجین و اسماعیل کرم‌زاده، (۱۳۹۷)، نگارگری آینده: یک مهندسی هوشمندانه، تهران: نخبگان.
- زهتابیان، فرانک، (۱۳۸۵)، نگارینه (۱): آموزش طراحی و ترکیب‌نگارگری و نمونه طرح، تهران: زهتابیان.
- زهتابیان، فرانک، (۱۳۸۵)، نگارینه (۲): طراحی و ترکیب‌نگاره‌های گیاهی و حیوانی قابل استفاده در قالی، کاشی، معرق، منبت، مشبک، قلمزنی، تذهیب، تشعیر و خوشنویسی، تهران: زهتابیان.
- شیروانی، محمدرضا، (۱۳۹۵)، نگارگری در هنرهای جدید، اصفهان: سازمان رفاهی و تفریحی شهرداری اصفهان.

جامعه شناسی هنر		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۵	
نوع درس و واحد		Sociology of Art	
نظری ☒ پایه ☐		عنوان درس به انگلیسی:	
عملی ☐ تخصصی ☐		دروس پیش نیاز:	
نظری-عملی ☐ اختیاری ☒		دروس هم نیاز:	
رساله / پایان نامه ☐		۲	تعداد واحد:
		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با مباحث جامعه شناسی هنر، رابطه میان هنر و جامعه، شناخت عوامل اجتماعی مؤثر بر هنر و اثر هنر بر جامعه

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- رویکردها و مفاهیم عمده در جامعه شناسی
- مفاهیم عمده جامعه شناختی: نقش و منزلت اجتماعی، طبقه اجتماعی، نهادهای اجتماعی، هنجارهای اجتماعی.
- رویکردهای نظریه عمده جامعه شناختی: کلان، میانه و خرد جامعه شناختی.
- جامعه شناسی هنر و رویکردهای نظری به آن (۱)
- تعریف جامعه شناسی هنر.
- رویکردهای عمده به جامعه شناسی هنر: رویکردهای مارکسیستی (دیدگاه های تاریخ اجتماعی هنر نظیر هاووزر، رویکرد تولید اجتماعی هنر نظیر جانت وولف، مکتب فرانکفورت)، رویکرد نهادی، سیستمی (هاوارد بکر، بوردیو، لومان، ناتالی هینیک).
- جامعه شناسی هنر و رویکردهای نظری به آن (۲)
- ادامه بحث رویکردها...
- ابعاد چهارگانه بررسی پدیده هنری (مدل الماس هنری)
- مدل الماس هنری به عنوان مدل بررسی هنری.
- بعد اول: جامعه شناسی هنرمند.
- بعد دوم: جامعه شناسی دریافت اثر هنری.
- بعد سوم: جامعه شناسی میانجیان یا واسطگان (عاملان توزیع آثار هنری نظیر گالری داران، منتقدان، نویسندگان و غیره).
- بعد چهارم: جامعه شناسی تولید اثر هنری (حامیان، شرکت های تولیدی، سرمایه گذاران، تجارت هنری، مجموعه داران).

جامعه‌شناسی هنرمند و جامعه‌شناسی دریافت اثر هنری / جامعه‌شناسی میانجیان یا واسطگان جامعه‌شناسی تولید اثر هنری اثر هنر بر جامعه و سیاست گذاری فرهنگی و هنر / جامعه‌شناسی ادبیات جامعه‌شناسی عکاسی و جامعه‌شناسی نقاشی جامعه‌شناسی معماری / جامعه‌شناسی موسیقی / بحث و گفت و گو.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه الگوهای نظری جامعه‌شناختی آثار هنری از سوی دانشجویان و بحث و بررسی آثار از دیدگاه‌های مختلف جامعه‌شناختی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- دو وینیو، ژان، (۱۳۷۹)، جامعه‌شناسی هنر، ترجمه مهدی سبحانی، تهران: مرکز.
- راوودراد، اعظم، (۱۳۸۲)، نظریه‌های جامعه‌شناسی هنر و ادبیات، تهران: دانشگاه تهران.
- رامین، علی، (۱۳۸۷)، مبانی جامعه‌شناسی هنر، تهران: نی.
- صدقاتی فرد، مجتبی، (۱۳۸۴)، جامعه‌شناسی: کلیات، مفاهیم، پیشینه، تهران: ارسباران.
- گرابار، الگ، (۱۳۷۹)، شکل‌گیری هنر اسلامی، ترجمه مهرداد وحدتی دانشمند، تهران: مطالعات فرهنگی.
- هینک، ناتالی، (۱۳۸۴)، جامعه‌شناسی هنر، ترجمه عبدالحسین نیک‌گهر، تهران: آگه.

رمز و نماد در هنر ایران دوره اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۶	
نوع درس و واحد	Mystery and Symbol in the Art of the Islamic Era of Iran		عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■ ☐ پایه ☐	-		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐	-		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ■		۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم رمزی و نمادین در منابع مکتوب دوره اسلامی.

اهداف ویژه: آشنایی دانشجویان با رمز و مفاهیم رمزی در آثار هنری دوره اسلامی، آشنایی با نمادها و رمزگان بر گرفته از آثار ایرانی و اسلامی در منابع مکتوب، آشنایی با رمزها و نمادهای اسلامی در منابع تصویری.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- شناخت مفاهیم نماد، رمز، تمثیل و استعاره.

- رویکردها و نظریه های شاخص در حوزه نمادشناسی.

- ریشه های نمادین و رمزگانی نقوش شاخص در هنرهای اسلامی ایران.

- کارکرد نمادین نقوش شاخص هنرهای اسلامی ایران در آثار نگارگری.

- سیر تحول نمادهای شاخص در کتاب آرایی ایران (آثار مانوی، آثار نقاشی در دوره های مختلف اسلامی).

- نسبت دین و باورها با نماد و رمز.

- مفاهیم نقوش مختلف هندسی، گیاهی، حیوانی، انسانی، ادبی و عرفانی در نگارگری و هنر ایران در دوره اسلامی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه طرح تحقیقاتی در خصوص یکی از نقوش نمادین جهت آشنایی هر چه بیشتر دانشجویان با رمزگان هنر اسلامی ایران.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

- اسماعیل پور، ابوالقاسم. (۱۳۸۷). اسطوره بیان نمادین. تهران: سروش.
- الیاده، مرچا. (۱۳۹۴). رساله در تاریخ ادیان. ترجمه جلال ستاری. تهران: سروش.
- ستاری، جلال. (۱۳۷۹). رمز پردازی (مجموعه مقالات)، تهران: سروش.
- سرلو، خوان ادواردو. (۱۳۹۲). فرهنگ نمادها. ترجمه مهرانگیز اوحدی. تهران: دستان.
- شوالیه، ژان و گبرن، آلن. (۱۳۸۲). فرهنگ نمادها. ترجمه سودابه فضائلی. تهران: جیحون.
- طباطبایی، صالح. (۱۳۸۹). هنر و نمادگرایی سنتی. تهران: متن.
- کاسیرر، ارنست. (۱۳۹۳). فلسفه صورت های سمبلیک. ترجمه یدالله موقن. تهران: هرمس.
- گوستاو یونگ، کارل. (۱۳۷۷). انسان و سمبولهایش. ترجمه محمود سلطانیه. تهران: جامی.
- هال، جیمز. (۱۳۸۰). فرهنگ نگاره‌ای نمادها در هنر شرق و غرب. ترجمه رقیه بهزادی. تهران: فرهنگ معاصر.

هنر از منظر حکمت اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۷	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Wisdom of Islamic Art		انگلیسی:	
نظری ☒	پایه ☐	-	
عملی ☐	تخصصی ☐	-	
نظری-عملی ☐	اختیاری ☒	۲	
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: شناخت معانی و تعابیر هنر از منظر حکمت دینی به منظور آشنایی دانشجویان با مبانی نظری هنر

اهداف ویژه: شناخت نسبت به مهمترین ویژگی های حکمت معنوی در هنر اسلامی که طی نظریات شارحان اسلامی عارفان مسلمان در طول تاریخ قرائت شده است.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- سیر تحول معنی کلمه هنر و سابقه تاریخی آن
- هنر عام و هنر خاص - هنر و ارتباط آن با محاکات، ابداع، فن، مهارت و تکنیک
- نسبت صورت و ماده در هنر
- ادراک هنری و نسبت آن با خیال
- اقسام ادراک: حسی، خیالی، وهمی و معنوی
- صورت های خیالی در تفکر فلسفی، اشراقی و عرفانی و فرق آنها با یکدیگر (خیال متصل و خیال منفصل)
- حضرات خمس در تصوف نظری و ارتباط آن با هنر
- صورت های خیالی در اقسام هنر: شعر، موسیقی، معماری، هنرهای تجسمی و هنرهای خاص صنایع مستظرفه
- نسبت تفکر هنری با حقیقت و تجلی: جمال و جلال، محسن، تشبیه و تنزیه، شکر و صحو، سماع عشق حقیقی و مجازی (قرب و بعد، خوف و مراتب آن، حیرت و هیبت، أحوال و مواجید جزء و کل)
- آراء عرفا در باب هنر: عرفان عملی قبل از محی الدین و عرفان نظری محی الدین و شارحان وی تا کنون
- مقام عرفان اسلامی در پیشبرد انواع هنر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: بحث رو گفتگو در کلاس و ارائه فایل سخنرانی استادان حوزه حکمت و معرفت.

راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بلخاری قهی، حسن، (۱۳۹۹)، حکمت، هنر و زیبایی (مجموعه مقالات)، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی.
- پازوکی، شهرام، (۱۳۹۸)، حکمت هنر و زیبایی در اسلام، تهران: فرهنگستان هنر، متن.
- شاه‌محمدی‌دانشور، محمد امین و حمیدرضا صارمی، (۱۳۹۴)، پیش‌درآمدی بر حکمت هنر اسلامی، تهران: آفتاب توسعه.
- عموزاده لیچائی، افشین و علی قریشوندی آبراک، (۱۳۹۶)، سیری در حکمت هنر اسلامی، رشت: دانشگاه گیلان.
- مددپور، محمد، (۱۳۷۷)، حکمت معنوی و ساحت هنر: تاملاتی در زمینه سیر هنر در ادوار تاریخی، تهران: سوره مهر.
- مددپور، محمد، (۱۳۸۳)، حکمت انسی و زیبایی‌شناسی عرفانی هنر اسلامی، چاپ سوم، تهران: سوره مهر.
- مددپور، محمد، (۱۳۹۳)، تجلیات حکمت معنوی در هنر اسلامی، چاپ چهارم، تهران: امیرکبیر.

تاریخ نقاشی گل و مرغ در ایران		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۸	
نوع درس و واحد		History of Flower and Bird Painting in Iran	
نظری ■	پایه □	-	
عملی □	تخصصی □	-	
نظری-عملی □	اختیاری ■	۲	
رساله / پایان نامه □		۳۲	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □
موارد دیگر: .....

هدف کلی: مطالعه و بررسی تحول و تطور هنر گل و مرغ سازی در ایران.

اهداف ویژه: کسب مهارت در تطبیق و تشخیص شیوه ای اجرایی گل و پرند در نگارگری از آغاز تا دوره قاجار بر اساس مکاتب هنر نگارگری ایران.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- تاریخچه گل و مرغ در هنرهای سنتی.
- مفهوم گل و مرغ در ادبیات عرفانی ایران و تاثیر آن در شکل گیری هنر گل و مرغ سازی ایران.
- کاربرد های گل و مرغ در هنرهای دیگر: جلدسازی، قلمدان سازی، قاب آئینه و چوب، کاشی، شیشه، قالی، منبت، معرق، خاتم، دیوارنگاری، گچ بری، و هنرهای فلز.
- انواع بوم های سنتی گل و مرغ و ویژگی های آن: بوم زرافشان، بوم زرک، بوم دودی، بوم نخودی، بوم مرقش و ...
- نحوه ساخت و پرداخت و زیرسازی بوم های پایه ماشه برای گل و مرغ.
- نحوه ساخت و بکارگیری روغن کمان.
- ویژگی های گل و مرغ در مکاتب نگارگری ایران تا قرن یازدهم هجری (ایلخانی، شیراز، تیموری و هرات و ...).
- ویژگی های گل و مرغ در مکتب اصفهان.
- ویژگی های گل و مرغ در مکتب در مکتب زند و افشار.
- ویژگی های گل و مرغ در مکتب قاجار.
- ویژگی های گل و مرغ در دوره معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه آثاری از هنر گل و مرغ در ایران پیش از اسلام و دوره اسلامی تا اواخر دوره قاجار در ایران بصورت تهیه پاورپوینت و همچنین فیلم های مستند در این حوزه خواهد بود. در این حوزه، ارائه کنفرانس و تحقیق از سوی دانشجویان در زمینه های مرتبط با درس موثر است.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- احسانی، محمدتقی، (۱۳۷۴)، جلدها و قلمدان های ایرانی، تهران: امیرکبیر.
- اسکندرپور، پرویز، (۱۳۸۳)، طوبای گل و مرغ، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- خلیلی. ناصر، (۱۳۹۹)، کارهای لاک، سودابه رفیعی سخایی، تهران: کارنگ.
- شهدادی، جهانگیر، (۱۳۸۴)، گل و مرغ: دریچه ای بر زیبایی شناسی ایرانی، هما بینا، تهران: کتاب خورشید.
- ظریف تبریزیان، هاشم، (۱۳۸۷)، منزلگه آفرینش، مشهد: سنبله.
- ماچیان، حسینعلی، (۱۳۸۱)، آموزش گل و مرغ تسبیح گوی، تهران: کلهر.

تاریخ فرهنگ و هنر ایران در دوره اسلامی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۱۹	
نوع درس و واحد		History of Iranian Culture and Art in the Islamic Era	
عنوان درس به انگلیسی:			
پایه ☐ نظری ☒		دروس پیش نیاز:	
تخصصی ☐ عملی ☐		دروس هم‌نیاز:	
اختیاری ☒ نظری-عملی ☐		تعداد واحد: ۲	
رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت: ۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی دانشجویان با فرهنگ و تمدن ایران اسلامی و علل شکوفایی آن در قرون مختلف.

اهداف ویژه: آشنایی با دوره های مختلف تاریخ اسلامی ایران، آشنایی با مناطق مختلف ایران و ظرفیت های آنها، آشنایی با روابط ایران با کشورهای اسلامی همجوار.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- آشنایی با تعاریف تاریخ، فرهنگ و هنر و نسبت آنها با یکدیگر.
- آشنایی با علل و عوامل شکوفایی تمدن اسلامی در ایران.
- آشنایی با عناصر تشکیل دهنده فرهنگ و تمدن در ایران دوره اسلامی (هنر، ادبیات، علم و ...).
- آشنایی با نهضت های فکری و فرهنگی در ایران دوره اسلامی.
- آشنایی با دوره های تاریخی شکوفایی هنر در ایران در دوره اسلامی.
- آشنایی با تأثیرات متقابل فرهنگ و هنر ایران دوره اسلامی در نسبت با تمدن های همجوار و تأثیر گذار (بیزانس، چین، هند و ...).
- علل اوج و حضيض هنر و تمدن د رایران در دوره اسلامی.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه تحقیقات دانشجویی و همچنین بحث و بررسی و نشان دادن تصویر در خصوص تمدن دوره اسلامی ایران و ویژگی های آن و نسبت آن با هنر اسلامی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد
- آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

فهرست منابع پیشنهادی:

- آیینہ وند، صادق، (۱۳۷۷)، علم تاریخ در گستره تمدن اسلامی (دو جلد)، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- حسنی فر، عبدالرحمن، (۱۳۸۸)، کتاب شناسی تاریخ تمدن اسلامی، تهران: سروش.
- حسینی، سید حسین، (۱۳۹۸)، مطالعات تمدنی: تحلیل نظری و تاریخی پیرامون مولفه‌های فرهنگ و تمدن اسلامی (دوره ۲ جلدی)، تهران: نقد فرهنگ.
- حکیمی، محمدرضا، (۱۳۸۸)، دانش مسلمین، تهران: دلیل ما.
- داودی، مهدی، (۱۴۰۰)، نگاهی به فرهنگ و هنر ایران در دوره اسلامی، تهران: انتشارات داودی.
- فروخ، عمر، (۱۳۹۸)، تاریخ علوم در تمدن اسلامی، سید محممد ثقفی، تهران: نقد فرهنگ.
- محمد حسن، زکی، (۱۳۸۸)، هنر ایران در روزگار اسلامی، تهران: صدای معاصر.
- محمدی ملایری، محمد، (۱۳۷۹)، تاریخ و فرهنگ ایران در دوران انتقال از عصر ساسانی به عصر اسلامی (شش جلد)، تهران: توس.
- محمدی ملایری، محمد، (۱۳۹۶)، فرهنگ ایرانی پیش از اسلام و آثار آن در تمدن اسلام و ادبیات عربی، تهران: توس.
- نوروزی نژاد، فروزان، (۱۳۹۸)، نگاهی به تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، تهران: نواندیشان جوان.
- هرنجی، منصور، (۱۳۹۷)، پرسمان تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، تهران: ساحل دریا.

هنر اسلامی ایران در دوره معاصر		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۲۰	
عنوان درس به انگلیسی:		Islamic Art in Contemporary Iran	
نوع درس و واحد			
پایه ☐	نظری ☒	-	
تخصصی اجباری ☐	عملی ☐	-	
تخصصی اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

.....

هدف کلی: بررسی وضعیت هنر اسلامی در دوره های معاصر و بررسی دلایل تضعیف و تقویت برخی هنرهای اسلامی در ایران و جهان معاصر.

اهداف ویژه: آشنایی دانشجویان موقعیت رشته های هنری در دوره معاصر، شرایط و علل رشد و رکود آنها و همچنین تأثیر مدرن بر هنر اسلامی در ایران.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

الف- بررسی وضعیت هنرهای اسلامی جهان معاصر:

- بررسی وضعیت فعلی هنرهای اسلامی (در رشته های معماری، هنرهای صناعی، نگارگری، خوشنویسی)
- بررسی دلایل نقاط ضعف و قوت هنرهای اسلامی در جهان معاصر.

ب- بررسی وضعیت هنرهای اسلامی ایران معاصر

- بررسی وضعیت امروز هنرهای اسلامی در ایران.
- .. بررسی علل رکود هنرهای نظیر نساجی سنتی (زری بافی، ترمه بافی، مخمل بافی)، کاشیکاری و ... در دوره معاصر.
- بررسی علل و چگونگی نفوذ هنر غرب بر هنرهای اسلامی ایران.
- مدرنیسم (نوگرایی) و اثرات آن بر هنرهای اسلامی ایران.
- شناخت بازارهای جهانی هنر اسلامی ایران.
- بررسی چگونگی راه یابی هنرهای نظیر قالی به بازارهای جهانی.
- جایگاه هنرهای اسلامی در اقتصاد و صنعت ایران معاصر.
- جایگاه هنرهای اسلامی در زندگی ایران معاصر.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه نمونه های آثار هنری خلاقانه جهت آشنایی هر چه بیشتر دانشجویان، بررسی زندگی هنرمندان خلاق و شرایط زندگی آنها .

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ۷۰درصد

آزمون پایان نیم‌سال ۳۰درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بهرنس ابوسیفی، دوریس، استفن ورنویت، (۱۳۹۶)، هنر اسلامی در قرن ۱۹، ترجمه معصومه حبیبی افراتختی، تهران: ویهان.
- تاوز، روث، (۱۳۹۳)، اقتصاد فرهنگی، ترجمه احتشام رشیدی، علی اکبر فرهنگی و انسیه ابری، دو جلد، تهران: دانژه.
- تنظیمی، پریس، (۱۴۰۰)، تاریخ تحلیلی هنر معاصر ایران، تهران: چاپخش.
- کشمیر شکن، حمید، (۱۳۹۴)، هنر معاصر ایران: ریشه‌ها و دیدگاه‌های نوین، تهران: نظر.
- کمره ای، محمدرضا، (۱۳۸۹)، هنرهای اسلامی، تهران: مشق هنر.
- محمدحسن، زکی، (۱۳۸۸)، هنر ایران در روزگار اسلامی، ترجمه محمدابراهیم اقلیدی، تهران: صدای معاصر.
- نوروزی طلب، علی رضا، (۱۳۸۲)، جایگاه هنر اسلامی در جامعه نوین، تهران: سوره مهر.

کار آفرینی هنر		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۲۱	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Art Entrepreneurship		دروس پیش نیاز:	
پایه ☐	نظری ☒	-	
تخصصی ☐	عملی ☐	-	
اختیاری ☒	نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		۳۲	تعداد ساعت:

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه
موارد دیگر: .....

هدف کلی: آشنایی با مفاهیم بنیادی و عملیاتی کار آفرینی هنر با توجه به کسب و کارها و مدیریت هنری.

اهداف ویژه: آشنایی دانشجویان با فعالیتهای کارآفرینانه و مدیریت یک بنگاه کارآفرینی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- چستی کار آفرینی هنری / تفاوت کار آفرینی هنری با کار آفرینی صنعتی و سازمانی و مستقل.
- ویژگی های کار آفرین هنری و آموزش و تربیت کار آفرینی هنر/ دولت و سازمان های خصوصی در ارتباط با کار آفرینی هنر.
- نوشتن طرح تجاری در حوزه هنر.
- نحوه اداره یک بنگاه هنری آشنایی با صنایع خلاق.
- آینده کار آفرینی هنر آشنایی با سرمایه فرهنگی.
- آشنایی با کار آفرینان برجسته هنری .
- شناخت مالکیت معنوی و منابع مالی در کسب و کار هنری.
- بازاریابی کالاهای هنری نمایشگاه ها و وقایع هنری مهم خلاقیت و فنون خلاقیت اصول کسب و کارهای کوچک و کارآفرینانه.
- مدیریت تولید آثار هنری.
- مدیریت تجارت و بازرگانی آثار هنری.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

در این درس دانشجویان می توانند با مصاحبه و بازدید از کارگاه های بزرگ و کوچک هنری راهبردهای راه اندازی یک کارگاه و اداره آن را بررسی نمایند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

۳۰ درصد پایان نیم سال

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ابینگ، هانس، (۱۳۹۰)، در آمدی به اقتصاد هنر، چرایی فقر هنرمندان، ترجمه حمیدرضا شش جوانی، اصفهان: دانشگاه هنر اصفهان.
- عزیزی، سید محمد و محمود احمدپور داریانی، (۱۳۹۲)، کارآفرینی، تهران: محراب قلم.
- فلیپس، رونی، (۱۳۹۱)، کارآفرینی هنری و توسعه اقتصادی، ترجمه حمیدرضا شش جوانی، اصفهان: نازوان.
- مقیمی، محمود و محمود احمدپور داریانی، (۱۳۹۷)، مبانی کارآفرینی، تهران: فراندیش.
- هیگینز، جیمز، (۱۳۸۸)، کار آفرینی در عمل کار آفرینی: ۱۰۱ تکنیک حل خلاق مسئله، ترجمه محمود احمدپور داریانی، تهران: امیرکبیر.

تبلیغات و بازاریابی الکترونیکی		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۲۲	
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی:	
Advertising and E-Marketing			
پایه ☐ نظری ☒	-	درس پیش نیاز:	
تخصصی اجباری ☐ عملی ☐	-	درس هم نیاز:	
تخصصی اختیاری ☒ نظری-عملی ☐	۲	تعداد واحد:	
رساله / پایان نامه ☐	۳۲	تعداد ساعت:	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

.....

هدف کلی: برنامه ریزی و سرمایه گذاری شروع یک کسب و کار در عصر فناوری.

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- رابطه بین فناوری اطلاعات و کسب و کار.
- شناسایی و دسته بندی مشتریان اینترنتی.
- معرفی مدل های جدید کسب و کار مبتنی بر فناوری اطلاعات.
- متغیرهای فناوری اطلاعات برای طراحی کسب و کار.
- چشم انداز و راهبردهای الکترونیکی.
- نحوه توسعه یک کسب و کار در فناوری اطلاعات.
- پیاده سازی کسب و کار مبتنی بر اینترنت.
- نحوه طراحی وب های مناسب برای عرصه تبلیغات، بازاریابی و فروش در دنیای مجازی.
- استفاده از فناوری اطلاعات در عرصه استفاده بهینه از اینترنت از تجارب دیگران و نحوه ثبت سفارش و....
- چگونگی توسعه، انتقال و حفظ دارایی های فکری در کسب و کارهای مبتنی بر فناوری اطلاعات.
- نحوه ایجاد و مدیریت تیم به وسیله فناوری اطلاعات.
- تحلیل کسب و کار با استفاده از فناوری اطلاعات.
- تحلیل رفتار مشتری در وب.
- مدیریت رابطه با مشتری در وب.
- مدیریت توزیع و خدمات مشتری.
- آشنایی عملی دانشجو مبنی بر نحوه تبلیغات آثار تولیدی در عرصه اینترنت.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: در این درس دانشجویان می توانند با مصاحبه و بازدید از کارگاه های بزرگ و کوچک هنری دست اندرکار در زمینه بازاریابی الکترونیکی راهبردهای موفق در این زمینه همچون استارت آپ ها و اینستاگرام مارکتینگ ها را بررسی نمایند.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: اینترنت کلاسی، ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- پیر محمدیانی، روجیار و صبا منتی، (۱۳۹۱)، برنامه ریزی الکترونیکی، تهران: وینا، آتی نگر.
- دیو چیفی، پی آر اسمیت، (۱۳۹۴)، مرجع کامل بازاریابی الکترونیکی، یعقوب فرجامی و رامین مولاناپور، تهران: آتی نگر.
- گراهام، یان، (۱۳۸۵)، ای. تی. در جست وجوی ارتباطات، مجید عمیق، تهران: افق.
- مجیدفر، فرزانه، (۱۳۸۷)، مجموعه کلید طلایی اینترنت، تهران: شرکت نشر الکترونیکی و اطلاع رسانی جهان رایانه امین.
- محراب، سیمین و زهرا صحرايي، (۱۳۹۲)، مشتریان الکترونیکی، تهران: آتی نگر.
- مفاخری، داوود، (۱۳۸۹)، اینترنت، تهران: سخنکده.

زبان تخصصی		عنوان درس به فارسی:
		شماره درس: ۲۳
نوع درس و واحد	English for Academic Purposes	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ☒ پایه ☐		دروس پیش نیاز:
عملی ☐ تخصصی ☐		دروس هم نیاز:
نظری-عملی ☐ اختیاری ☒		تعداد واحد:
رساله / پایان نامه ☐		تعداد ساعت:
	۲	
	۳۲	

اگر واحد عملی دارد، چه نوع آموزش تکمیلی نیاز است؟: سفر علمی آزمایشگاه سمینار کارگاه موارد دیگر:

.....

هدف کلی: افزایش مهارت خواندن و درک بالاتری از متون تخصصی لاتین، افزایش دایره واژگان کاربردی و تخصصی رشته

تحصیلی، ترجمه و تدوین مطالب و موضوعات در امور تحقیقاتی.

اهداف ویژه: تقویت توانایی دانشجویان در مطالعه متون تخصصی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- مباحث نظری و آشنایی اجمالی با فنون و ویژگیهای اصلی ترجمه.

- انواع فرهنگ لغات و نرم افزارهای مربوطه، بکارگیری قابلیت‌های هر یک از آنها.

- شناخت متون تخصصی کتاب آرایبی به زبان انگلیسی و آشنایی با پایگاههای اینترنتی مربوط به رشته.

- طی این دوره دانشجویان اقدام به بالابردن سطح توانایی زبان انگلیسی خود با تکیه بر متون تخصصی رشته تحصیلی خود خواهد

کرد. همچنین افزایش مهارت دانشجویان در خواندن و نوشتن و ترجمه متون تخصصی مد نظر می باشد. در این درس کتب و مقالات

مرتبط با رشته با راهنمایی مدرس انتخاب و جهت خواندن، ترجمه، خلاصه برداری و نقد و بررسی مورد استفاده قرار خواهد

گرفت.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف: ارائه ترجمه ها و متون مرتبط با کتاب آرایبی جهت آشنایی

بیشتر با این مباحث به زبان انگلیسی.

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم سال ۷۰ درصد

آزمون پایان نیم سال ۳۰ درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه: وسایل کمک آموزشی، ویدئو پروژکتور، رایانه و سیستم صوتی.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- گروه مؤلفین، (۱۳۹۵)، ترجمه مقابله ای متون تخصصی هنر، تهران: اندیشه ارشد.
- کمره ای، محمدرضا، (۱۳۹۰)، مجموعه واژگان زبان تخصصی هنر، تهران: مشق هنر.
- LoukonineI, Vladimir and Vanov, Anatoli (2014), Persian Miniatures, The British Library, London.
- Grabar, Oleg (2000), Mostly Miniatures: An Introduction to Persian Painting, London, Princeton University Press Publishing.
- Hillenbrand, Robert (2001), Persian Painting: From the Mongols to the Qajars, London: I.B. Tauris Publishing.
- Meidani, Mahdiyeh (2020), Persian Calligraphy a Corpus Study of Letterforms, London: Routledge Publishing.
- Ghelichkhani, Hamid Reza (2021), A Handbook of Persian Calligraphy and Related Arts, Leiden, the Netherlands: Braille Publishing.

نکته: دانشجویانی که تسلط به زبانهای غیر از انگلیسی دارند با نظر استاد درس می توانند فعالتهای درسی را زیر نظر استاد به زبان دیگری ارائه نمایند.

پایان نامه		عنوان درس به فارسی:	
		شماره درس: ۲۴	
نوع درس و واحد		Thesis	
نظری	☒ پایه	-	
عملی	☐ تخصصی	-	
نظری-عملی	☐ اختیاری	۶	
رساله / پایان نامه		☒	
		تعداد واحد:	
		تعداد ساعت:	

هدف کلی:

آگاهی عمیق و تسلط بر زمینه های مطالعات نظری از سوی دانشجویان و توسعه پژوهش در هنرهای کتاب آرایی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

پایان نامه کارشناسی ارشد کتاب آرایی به صورت ۶ واحد نظری در نظر گرفته شده است. دانشجو از نیمسال تحصیلی سوم، موضوع مناسبی را در ارتباط با هریک از زیر مجموعه های کتاب آرایی انتخاب نموده و زیر نظر استاد راهنما اقدام به تکمیل طرح نامه پژوهشی می نماید. پس از تصویب طرح نامه، با رعایت اصول و ضوابط آموزشی و پژوهشی اقدام به پژوهش نموده و در پایان مراحل پژوهش، در جلسه دفاعیه از پایان نامه خود دفاع خواهد نمود.

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

دانشجو پس از تصویب طرح نامه در مراجع ذی ربط، به صورت هفتگی زیر نظر استاد/استادان راهنما به تدوین پایان نامه مشغول خواهد شد. ارزیابی نهایی توسط گروهی متشکل از استاد/استادان راهنما و داوران، طبق ضوابط آئین نامه تحصیلات تکمیلی صورت خواهد پذیرفت.

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- بی نا، ۱۳۸۹، دستور خط فارسی، چاپ نهم. تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
- بی نا، ۱۳۹۶، راهنمای نگارش پایان نامه و رساله (شیوه نامه پارسا)، دفتر سیاستگذاری و برنامه ریزی امور پژوهشی، معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری، ویراست نخست.
- صادقی، علی اشرف و زهرا زندگی مقدم، ۱۳۹۴، فرهنگ املائی خط فارسی بر اساس دستور خط فارسی، چاپ هفتم، تهران: فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
- علیدوستی، سیروس و همکاران، ۱۳۹۱، شیوه نامه ایران: راهنمای استناد به منابع اطلاعات فارسی و انگلیسی، چاپ سوم، تهران: پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران و نشر چاپار.